

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

גיטין פו

עניין: כתב בכתב ידו ואין עליו עדים

- וכאשר אבדתי אבדתי

תוס' מגילה טו. ד"ה כשם
כך אבדתי מומך. וא"ת אמאי לא היה מגרשה ותהא מותרת להחזירנה י"ל לפי שכל מעשה הגט הוא ע"פ עדים והיה ירא פן יתפרסם הדבר למלכות⁹⁹: **ביום** השלישי. צכות

נודע ביהודה יו"ד מהדו"ת סי' קסא

חמורה של אשת איש. ומעשה חני אומר על קושית הרשב"א שצאמת גירשה מרדכי צכתו ידו כדי להלילה מאשת איש אמנם חינו הגירושין אבל שיחזירנה אח"כ צריך עדים לקידושין וחופה וזה ודאי מיפרקמא מלחא ומחוץ כך אמרה שאבדתי מומך שאי אפשר לו להחזירה אבל לא מטעם שנאסרה עליו שצאמת לא נאסרה כלל שגירשה, ולפ"ז שזו אין לנו לימוד לגוף דינו של מהרי"ק שאם זינחה להלל הרצים שנאסרה על צעלה דאפשר צאמת לא נאסרה וגם אסתר אי לאו שגירשה לא נאסרה כלל. ואמנם מדברי רש"י הדבר מוכח שרש"י

רשב"א מגילה טו.

[טו ע"א] מה שכת' בהגדה ואני⁹⁹⁶ כאשר אבדתי אבדתי כשם שאבדתי מבית אבא כך אבדתי⁹⁹⁷ ממך⁹⁹⁸. הקשו בתוספות⁹⁹⁹ יגרשנה ויחזירנה אחר כך שאינה אסורה לו מחמת זנות וכדמוכח בפ' שני דסוטה¹⁰⁰⁰, לא היה מתנה עמה לא על קדם שתתארס¹⁰⁰¹ ולא על לאחר* שתתגרש, דאינו מתנה אלא¹⁰⁰² מה שאוסרה עליו¹⁰⁰³ והלכה והיתה לאיש אחר [כתיב]*, נשאת אסורה לחזור לו זנתה מותרת לחזור לו¹⁰⁰⁴. ותירצו שהינה] ירא לגרשה לפי שכל מעשה הגט בעדים וירא שמא יתפרסם ויודע* הדבר למלך¹⁰⁰⁵. ואינו נכון בעיני, ויכתוב* לו בכתב ידו שהוא כשר דאורייתא¹⁰⁰⁶, וטוב היה לו לעשות כן, דהא אסתר היכי עבדה הכי, דהשת' ברצונה נבעלת ותהרג ואל תעבור¹⁰⁰⁷ ואלו היה* מגרשה בכתב ידו¹⁰⁰⁸ לא היתה¹⁰⁰⁹ עוברת על אסור עריות החמור ולא היתה¹⁰⁰⁹ נאסרת למרדכי. אלא שדברי אגדה הן ואין משיבין עליהן¹⁰¹⁰.

אמרי דעת להג"ר מאיר שפירא - פורים

והנה הי מקום להעיר בזה על פי דברי הרשב"א ז"ל כאן שהביא קושית התוס' ז"ל דאמאי לא גירשה מרדכי, ותירצו משום שהיה ירא לגרש בעדים שלא יודע למלך. והקשה הרשב"א ז"ל דאכתי הו"ל לגרשה בגט הנכתב בכתב ידו דהא קיי"ל כתב בכתב ידו ואין עליו עדים הו"ל גט מה"ת. וסיים שאין משיבין על האגדות. וא"כ לכאורה שוב אין ראוי מכאן גם לדינו של הרבינו תם.

ואכן הי נראה לומר עוד דיהי דין זה תלוי בפלוגתא אחרת שבין רבותינו הראשונים ז"ל בש"ס גיטין (פ"ו ע"ב) בהא דגי גיטין פסולין ואם נשאת הולד כשר, ואחד מהם כתב בכת"י ואין עליו עדים, דשיטת הרי"ף והרמב"ם ז"ל דזהו אפילו לרי אליעזר דאמר עידי מסירה כרתי, משום דר"א ס"ל עידי חתימה נמי כרתי וממילא כת"י כעד אחד דמי. ושיטת התוס' ז"ל הוא דהא דכת"י ואין עליו עדים כשר אתיא דוקא לרי מאיר דס"ל עדי חתימה כרתי, אבל ר"א ס"ל דדוקא עידי מסירה בעינן וא"כ כת"י לא מהני וקיי"ל כר"א ע"ש ועיי בטור אהע"ז (סי' ק"ל וקל"ג) בזה.

ובזה איש ומיושבת קושית הרשב"א ז"ל, דהתוס' לשיטתם שפיר תירצו דירא שלא יודע למלך, דהא למאי דקיי"ל כר"א לא מהני כת"י ואין עליו עדים לפי שיטת התוס' ז"ל וכנ"ל. וא"כ יהי נמצא דהא דאבדתי מבית אבא וממך תליא בפלוגתא זו בדין כת"י ואין עליו עדים. וא"כ ממילא לשיטת הרי"ף והרמב"ם ז"ל שוב אין להביא ראוי להא דביאת נכרי מכאן.

